

Kommunstyrelsen
Karin Fahlman
Epost: karin.fahlman@vasteras.se

Kopia till
Samtliga nämnder och styrelser
Koncernens bolag och kommunalförbund

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande - Investeringspolicy för Västerås stads koncern

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Investeringspolicy för Västerås stads koncern, daterad 2023-05-16, antas.

Ärendebeskrivning

Västerås stad och dess koncern gör årligen stora investeringar i bland annat samhällsfastigheter, infrastruktur och större investeringsprojekt som bidrar till stadens utveckling. Investeringarna innebär stora ekonomiska åtaganden och beslut som får påverkan på Västerås stads ekonomi och verksamhet under lång tid.

Det är därför viktigt att förtydliga beslutsprocess, ansvarsfördelning och beslutsnivåer samt prioritering och förhållningssätt vid investeringar.

Policyn omfattar hela Västerås stads koncern.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Investeringspolicy för Västerås stads koncern, daterad 2023-05-16, antas.

Beslutsmotivering

Västerås stad och dess koncern gör årligen stora investeringar i bland annat samhällsfastigheter, infrastruktur och större investeringsprojekt som bidrar till stadens utveckling. Investeringarna innebär stora ekonomiska åtaganden och beslut som får påverkan på Västerås stads ekonomi och verksamhet under lång tid.

En tydlig investeringsprocess med en god intern kontroll är en väsentlig grund för effektivitet och kvalitet i de investeringar som görs.

Investeringspolicyn ska skapa förutsättningar för samordning, prioritering och finansiering av investeringsverksamheten i kommunkoncernen. Policyn ska även förtydliga beslutsprocess, ansvarsfördelning och beslutsnivåer.

Stadsledningskontoret upprättar därutöver dokumentation med beskrivning av planering, investeringsprocess och uppföljning.

Förtydliganden som görs i policyn är:

- Med en investering avses inköp, uppförande eller egenproduktion av en tillgång (materiell eller immateriell) som stadigvarande kommer att användas eller innehas av koncernen. Även investeringar som görs via leasing eller hyreskontrakt omfattas av investeringspolicyn.
- Vid samtliga investeringar är det viktigt att ha ett affärsmässigt förhållningssätt, där så hög yteffektivitet och nyttjandegrad som möjligt eftersträvas genom bland annat samordning av flera verksamheter. En investering måste också bedömas och prioriteras utifrån de ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter den beräknas ge upphov till under hela sin livstid.
- Nybyggnation eller nyanskaffning görs endast om det löser ett långsiktigt och stadigvarande behov som inte kan tillgodoses inom befintligt bestånd. Utgångspunkt är eget ägande.
- Att ett projekt finns med i investeringsplanen innebär inte att det är beslutat. Varje investering måste beslutas enskilt utifrån delegationsordningar och i investeringspolicyn angivna beslutsnivåer.

Juridisk bedömning

Investeringspolicyn förtydligar beslutsprocess, prioriteringar, ansvarsfördelning och beslutsnivåer gällande investeringar mellan nämnder, kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige fattar beslut om policyn då den är av principiell betydelse.

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

Investeringspolicyn syftar till att förtydliga vikten av affärsmässighet vid investeringar och på så sätt minimera den ekonomiska effekten.

Hållbar utveckling

Investeringspolicyn slår fast att alla investeringar ska beakta de tre hållbarhetsperspektiven.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Magnus Lindberg
Tf ekonomidirektör

Investeringspolicy

Antagen av Kommunfullmäktige den xx

Dnr 2021/000055

2023-05-16

Innehållsförteckning	
Inledning	3
Syfte	3
Grund till investering	3
Definition av en investering	3
Förhållningssätt gällande investeringar	3
Förhållningssätt gällande inhyrningar	4
Driftskostnad och finansiering	4
Ansvarsfördelning.....	4
Investeringsbeslut.....	5
Beslutsnivåer för enskilda investeringsprojekt	6

Program	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet med utvecklingen av Västerås som ort inklusive koncernen Västerås stad
Policy	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet i koncernen Västerås stad
Handlingsplan	anger strategier och konkreta åtgärder för att nå den politiska viljeinriktningen och fastställda mål på olika nivåer i organisationen
Riktlinje	säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet i handläggning och utförande i koncernen Västerås stad

Inledning

Västerås stad och dess koncern gör årligen stora investeringar i bland annat samhällsfastigheter, infrastruktur och större investeringsprojekt som bidrar till stadens utveckling. Investeringarna innebär stora ekonomiska åtaganden och beslut som får påverkan på Västerås stads koncerns ekonomi och verksamhet under lång tid. En tydlig investeringsprocess med en god intern kontroll är en väsentlig grund för effektivitet och kvalitet i de investeringar som görs. Investeringspolicyn ska skapa förutsättningar för samordning, prioritering och finansiering av investeringsverksamheten i kommunkoncernen. Stadsledningskontoret upprättar dokument som beskriver planering, process och uppföljning.

Syfte

Syftet med investeringspolicyn är att beskriva förhållningssätt och prioriteringar, ansvar och beslutsnivåer för investeringsprocessen. Policyn ska vara en vägledning till att investeringsbesluten i hela Västerås stads koncern fattas på ekonomiskt och verksamhetsmässigt goda grunder.

Grund till investering

Definition av en investering

Med en investering avses inköp, uppförande eller egenproduktion av en materiell eller immateriell tillgång. För att klassificeras som en investering ska följande kriterier uppfyllas:

- Anläggningen används stadigvarande eller innehas av koncernen.
- Nyttjandeperioden överstiger tre år.
- Beloppet uppgår till ett väsentligt värde.

Även åtagande som ingås via leasing eller hyreskontrakt omfattas av denna investeringspolicy om nyttjandeperioden är över tre år och uppgår till ett väsentligt värde. Detta gäller oavsett om kontraktet redovisningsmässigt klassas som operationell eller finansiell leasing.

Förhållningssätt gällande investeringar

Vid samtliga investeringar är det viktigt att ha ett affärsmässigt förhållningssätt, där så hög nytta som möjligt eftersträvas för nedlagda resurser. Exempel är att eftersträva så hög yteffektivitet och nyttjandegrad som möjligt genom bland annat samordning av flera verksamheter. I affärsmässigheten ingår att bedöma både investeringsutgiften och den totala driftskostnaden. Även att bibehålla funktion och värde i befintligt bestånd räknas som affärsmässighet.

En investering måste också bedömas och prioriteras utifrån de ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter den beräknas ge upphov till under hela sin livstid, det vill säga den långsiktiga hållbarheten ekonomiskt, socialt och ekologiskt. Det

åligger varje beställande nämnd, bolag och kommunalförbund att säkerställa detta.

Nybyggnation eller nyanskaffning görs endast om det löser ett långsiktigt och stadigvarande behov som inte kan tillgodoses inom befintligt bestånd. Utgångspunkt är eget ägande. Investering i annans fastighet (lokal) ska normalt inte göras.

Förhållningssätt gällande inhyrningar

Inhyrning hos extern part för tillfälliga behov kan ske om det är ekonomiskt fördelaktigt. Inhyrning för långvariga behov kan i undantagsfall ske om det inte finns annan lösning och det är ekonomiskt försvarbart. Då inhyrning hos extern part övervägs ska alternativkostnad för en egenägd investering på samma eller annan plats finnas med i beslutsunderlaget.

Driftskostnad och finansiering

I planeringen är det viktigt att titta på hela driftkostnadskonsekvensen av investeringsutgiften det vill säga drift-, underhålls- och kapitalkostnader samt engångskostnader. Även eventuella effektiviseringar och externa intäkter till följd av investeringen ska tas med i beräkningen. Innebär investeringen dessutom en förändrad verksamhet behöver hänsyn även tas till den förändrade verksamhetskostnaden, som tillkommit till följd av volymförändringen.

Ansvarsfördelning

Investeringar tar finansiellt utrymme i anspråk och innebär ekonomiska åtaganden över tid i form av kapitalkostnader och andra driftkostnader. Investeringsplaneringen behöver därför vara långsiktig och utgå från god ekonomisk hushållning. Varje generation ska bära sina egna kostnader och de finansiella målen för Västerås stad och koncernen ska uppfyllas.

Västerås stads koncerns investeringsbehov behöver beaktas samlat i planeringen, för en samordnad helhetssyn och för att behovet till extern finansiering bedöms på koncernen som helhet.

Prioritering av investeringar ska göras utifrån bland annat lagkrav, demografi och politisk ambition samt utrymme till finansiering av investeringsutgifter och driftkostnader.

Kommunfullmäktige fattar beslut om investeringsram per nämnd för Västerås stad, låneram för Västerås stad och koncernen som helhet samt beslut om enskilda investeringsprojekt av principiell karaktär eller väsentlig ekonomisk betydelse.

Kommunstyrelsen beslutar om investeringsplan och investeringsbudget för mark- och exploateringsinvesteringar inom av kommunfullmäktige tilldelad investeringsram.

Respektive **nämnd** beslutar om investeringsplan och investeringsbudget för egna investeringar inom av kommunfullmäktige tilldelad investeringsram.

Fastighetsnämnden beslutar om investeringsplan och investeringsbudget för investeringar i fastigheter inom av kommunfullmäktige tilldelad investeringsram i samverkan med beställande nämnd.

Bolagens ägardirektiv styr beslutsprocessen för bolagens investeringar.

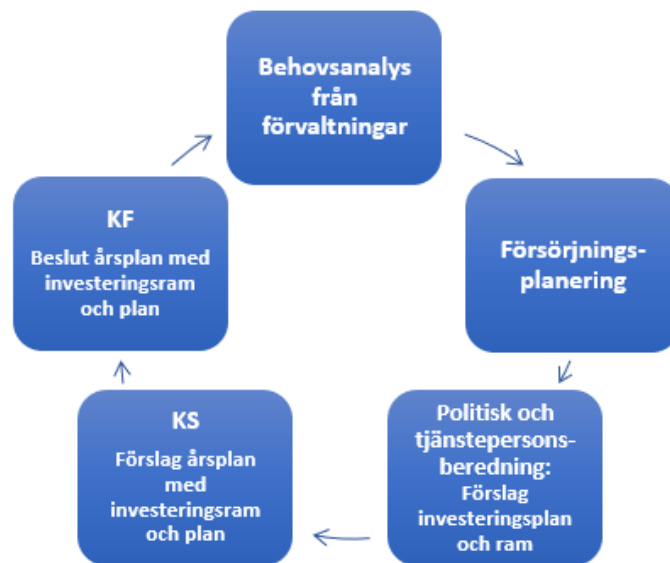
Kommunalförbundens förbundsordning styr beslutsprocessen för förbundens investeringar.

Beställande nämnd, bolag och kommunalförbund är ansvarig för finansieringen av den ökade driftskostnaden till följd av sina investeringar.

Kommunstyrelsen utvärderar och följer upp investeringsverksamheten inom ramen för sin uppsiktsplikt, vilket redovisas i årsredovisningen.

Investeringsbeslut

Kommunfullmäktiges beslutprocess för Västerås stads investeringsplan.

Den årliga processen inleds genom att befintlig investeringsplan uppdateras med aktuell status och ytterligare ett år läggs till befintlig plan.

Vid nya investeringsbehov upprättas en behovsanalys av berörd förvaltning. Därefter tas behovet med i försörjningsplaneringen och beredning och prioritering sker för att säkra god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen lämnar förslag till årsplan med investeringsram och plan för en 10-årsperiod till kommunfullmäktige för beslut. I årsplanen fastställs driftsbudget och investeringsram per nämnd,

inklusive eventuell kompensation för investeringar. Om kommunfullmäktige fattar beslut om en revidering av årsplanen revideras investeringsplanen samtidigt.

Investeringsplanen innehåller enskilda projekt. Att de finns upptagna i planen innebär inte att de är beslutade att genomföras. Beslut av varje enskild investering/inhyrning sker i enlighet med delegationsordning för nämnd som ansvarar för investeringsbudgeten där projektet ingår. Beroende på projektens storlek och nämndens delegationsordning fattas besluten av politisk nämnd eller av tjänsteperson.

Bolagens och kommunalförbundens investeringsplan beslutas av respektive styrelse.

Beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i enlighet med kommunallagen fattas av kommunfullmäktige.

Beslut och beslutsunderlag ska diarieföras.

Beslutsnivåer för enskilda investeringsprojekt

Västerås Stad

Tabellen redovisar var beslut fattas gällande en enskild investering inom ramen för kommunfullmäktiges beslutade investeringsram. Vissa investeringar kräver beslut i flera nämnder. Ärendet bereds av den beställande nämnden med ett beslutsunderlag. Kommunstyrelsen bereder alltid investeringsärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige. Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt beslutas av kommunfullmäktige. Detaljerad information om belopps- och ansvarsgränser återfinns i respektive nämnds delegationsordning samt attestförteckning.

Beslutsnivå	Beställande nämnd	Tekniska nämnden	Fastighetsnämnd	Kommunstyrelsen	Kommunfullmäktige
Investeringsram	●		●	●	■
Investeringsbudget	■				
Investering	■				▲
Infrastrukturinvestering	●	■			▲
Fastighetsinvestering	■		■		▲

● = Beredning ■ = Beslut ▲ = Beslut om investeringen är av principiell beskaffenhet eller av större vikt.

Bolag och Kommunalförbund

Tabellen redovisar var beslut fattas för bolagens och kommunalförbundens investeringar. Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt beslutas av kommunfullmäktige. Detaljerad information om belopps- och ansvarsgränser återfinns i bolagens ägardirektiv och kommunalförbundens förbundsordning.

Beslutsnivå	Styrelse	Ägare / Stadshus AB	Kommun- fullmäktige
Investeringar	■		
Investeringen är av principiell beskaffenhet eller av större vikt (se nedan)			
Bolag	●	●	▲
Kommunalförbund	●		▲

● = Beredning ■ = Beslut ▲ = Beslut om investeringen är av principiell beskaffenhet eller av större vikt.

VÄSTERÅS STAD

Kontaktcenter: 021-39 00 00

www.vasteras.se